

Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşunun 100'üncü Yılı

Hotel Class, Schlinckstraße 1, 21107 Hamburg

M. Serdar Temur

30 Ekim 2023, Pazartesi

Atatürk'e göre:

"Her büyük meydan muharebesinden, her büyük zaferin kazanılmasından sonra yeni bir âlem (dünya) doğmalıdır, doğar; yoksa başlı başına zafer boşa gitmiş bir gayret olur." ⁽¹⁾

İşte o "yeni âlem" (yani yeni dünya) büyük zaferden sonra, Kurtuluş Savaşından sonra gerçekten doğdu.

Halkını sürü olarak gören,
yönetime el koyması için İngiltere'ye yalvaran,
Milli Mücadele'ye karşı iç savaş başlatan son Osmanlı Padişahı Vahdettin
yaptıklarının hesabını veremeyeceği için işgalcilerin savaş gemisine binip yurttan kaçtı.

Kurtuluş Savaşı sonrası başlayan Lozan görüşmelerinde Batılı Devletler ısrarla
Türkiye'nin bir din devleti olarak kalmasını, dinsel hukukun ("çok hukuklu" yapının) devam etmesini istediler.
Türk heyeti ise din ile devletin ayrıldığını,
soy ve din farkı gözetilmeden ülkedeki herkesin çağdaş temelli "tek hukuk"a bağlı olacağını belirtti. ⁽²⁾

İmzalanan Lozan Antlaşmasıyla Türkiye istediğini aldı.
Osmanlı'nın çok hukuklu, "dinlere göre hukuk" ayrımına son verildi.
Türkiye'de herkes için "tek hukuk" kabul edildi.
Osmanlı'nın yabancılara ve cemaatlara tanıdığı hukuki ayrıcalıklara ("Kapitülasyon hukuku"na) son verildi.
Batı'nın azınlıklar üzerinden Türkiye'yi bölme planı etkisizleştirildi.

Sonuçta 29 Ekim 1923'te tam bağımsız ve üniter Türkiye Cumhuriyeti ilan edildi.

TC Hamburg Başkonsolosumuz Sayın Emine Derya Kara,
Hamburg Senatosu Protokol Müdürü Sayın Corinna Nienstedt,
Hamburg Senatosunun Değerli Milletvekilleri,
Değerli Konuklarımız,
Değerli Üyelerimiz,
şimdi burada Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamak için toplandık, hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Atatürk'e göre: "Demokrasinin tam ve en belirgin hükümet biçimi Cumhuriyettir." ⁽³⁾
Demokrasinin hiçbir nesnel koşulu 1920'ler Anadolu'sunda yoktu, adını bile bilen yoktu. ⁽⁴⁾
Demokratik bir yaşamı sırtlayabilecek yetişmiş insan da yoktu.
Eğitim düzeyi yüksek olmayan hiçbir toplumda demokrasi var olamamıştır.
1920'ler Anadolu'sunda okuryazar oranı erkeklerde yüzde 10, kadınlarda binde 4'tür.

Demokrasinin olabilmesi için bir toplumun kentleşmiş, sanayileşmiş olması gerekir,
yoksulluğun olmaması gerekir.

Demokrasi ile yönetilecek olan bir toplumun önce bir ulus oluşturması gerekir.
1920'lerde, Anadolu'da ulus yoktu, kendilerini yöneten hanedanın adıyla anılan bir halk yığılımı vardı.

⁽¹⁾ Ruşen Eşref Üneydin, Atatürk'ü Özleyiş, I, 1998, s. 66

⁽²⁾ Sinan Meydan, Lozan'da 'laik hukuk' zaferi, Cumhuriyet, 02 Ağustos 2023

⁽³⁾ Medeni Bilgiler ve M. Kemal Atatürk'ün El Yazıları, Atatürk Araştırma Merkezi, 2010, s. 38

⁽⁴⁾ Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, Milli Egemenlik ve Demokrasi Kurultayı, TBMM Ankara 20-21 Nisan 1995

Üstelik, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa'da ve Dünya'da (demokrasinin değil) faşizmin yükselme devrinde kuruldu.

Başlangıçtan itibaren demokrasi hedefine göre kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti laik, ulus devlet olarak tüm bu yokluklara, tüm bu olumsuz koşullara karşın her türlü zorluğu aşmıştır.

Cumhuriyet, yaşamın, yaşamla ilgili her alanın, yönetim, eğitim, hukuk gibi tüm temel hizmetlerin din kurallarına göre değil, aklın ışığında yürütülmesini hedeflemiştir.

Ülkenin kuruluşunun ve kurtuluşunun temellerinden biri olan laiklik, toplumu inanç temelli farklılıkların çatışmasından korur.

Laikliğin olmadığı yerde halkın egemenliği değil sarayın, halifenin, tarikatların, cemaatlerin egemenliği olur. Laikliğin olmadığı yerde cumhuriyet de olmaz, demokrasi de olmaz.

Türkiye Cumhuriyeti kuruluş ilkelerine sahip çıktıkça, Osmanlıdan kalan kadercilikten sıyrılıp, çağdaş bir akılcılıkla, ortaya çıkacak sorunları rahatlıkla aşacak olgunluktadır.

"Bizim Cumhuriyetimiz yalnız bir siyasi yönetim biçimi değildir. Bizim Cumhuriyetimiz aynı zamanda bir yaşam biçimidir." ⁽⁵⁾

"Kemalizm geçmişin bekçiliği değil, geleceğin öncülüğüdür." ⁽⁶⁾

Bizler bugün Türk Aydınlanmasının başlangıcını, "Benim manevi mirasım bilim ve akıldır" diyen Atatürk'ün "en büyük eserim" diye tanımladığı Cumhuriyeti, "en büyük bayramı" kutluyoruz.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı kutlu olsun!

M. Serdar Temur

30 Ekim 2023, Pazartesi

⁽⁵⁾ Bekir Coşkun, Çocuklara sözümüz var... Hürriyet, 29 Ekim 2008

⁽⁶⁾ Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, Kemalizm geleceğin öncülüğüdür, Ekonomi dergisinin, ölümünden 10 gün önce Ahmet Taner Kışlalı ile yaptığı söyleşi, Cumhuriyet Bürosu, 31 Ekim 1999